

Nye kapittel 9A: PP-tjenestens viktige rolle

Fylkesmannen i Finnmark
PP-rådgivernetverk
Alta 13.04.2018

Håndhevings- ordningens mål

- *Enklere, raskere, tryggere*
- Brukerorientert og lett tilgjengelig
- Føre til reell endring i de sakene der det trengs

Tema i dag:

- Aktivitetsplikten – hva innebærer det for PPT?
- Tiltak – individrettede og systemiske – PPTs rolle som rådgiver, observatør og diskusjonspartner
- Når spesialundervisning fører til gA-saker – og løsninga avhenger av at (spesial)pedagogikken lykkes

Formålet med endringene i 9A

- Gjennom tydelig å plassere rettigheter og ansvar sier regjeringen klart i fra at *mobbing i skolen ikke skal skje, det skal nytte og si fra* og at *regelverket skal virke* for elevene (Prop. 57L).

Aktivitetsplikten § 9A-4

Formål: sikre at skolen handler raskt og riktig når en elev ikke har det trygt og godt på skolen

Følge med

Gripe inn

Varsle

Undersøke

Sette inn tiltak

- Kort oppsummert:
 - 5 delplikter for alle voksne i skolen
 - Todelt dokumentasjonskrav
 - Enkeltvedtak når *tiltaket* krever det
 - Skjerpet aktivitetsplikt hvis voksne krenker (§9A-5)

§ 9A-5: dersom
en som jobber
på skolen
krenker en elev

- Særlig skjerpede krav til varsling og tempo
- Grundig undersøkelse
- Bagatellisering ikke lov her heller

Virkeområdet:

Når gjelder
aktivitetsplikten?

FØLGE MED – GRIPE INN – VARSLE – UNDERSØKE – TILTAK

- Før 1.august: forhold utenfor skolen måtte ha sammenheng med skolen for at det skulle være skolens ansvar
- Nå: rettigheten avgrenses *ikke* av årsaken til at eleven ikke opplever skolemiljøet som godt og trygt

FØLGE MED – GRIPE INN – VARSLE – UNDERSØKE – TILTAK

Personkretsen:

*Hvem gjelder
aktivitetsplikten
for?*

- § 9A-4: «**Alle som arbeider på skolen**»
- Men ikke:
 - 1) Personer som bare mer tilfeldig/av og til er på skolen
 - 1) Foreldre, slektninger eller andre som regelmessig følger og henter

5 delplikter

Aktivitetsplikstens 5 delplikter:

- 1) følge med
- 2) gripe inn
- 3) varsle
- 4) undersøke
- 5) sette inn tiltak – helt til eleven har det trygt og godt

§ 9A-4: Alle som arbeider på skolen, skal følge med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

Plikt til å følge med

- «Alle som arbeider på skolen, skal følge med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø»
- Nødvendig aktivitet for å kunne få mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø
- Mistanke eller kunnskap utløser andre plikter
- Lovfestet plikt → Ingen ansatte kan unndra seg aktivitetsplikten ved å si at man ikke visste

«Nå igjen. Det er alltid noe med henne... Hun er jo så sensitiv!»

Særskilt sårbare elever

Vilje og evne til å se

- Enkelte grupper elever er overrepresentert blant de som krenkes →
 - Skolen må vite om det (kunnskap) og følge særlig godt med på hvordan disse elevene har det på skolen (årvåkenhet)
- At en elev tidligere har vært utsatt for krenkelser, kan også gjøre en elev særskilt sårbar

«Nå igjen! Det er jo bare bråk med ham! Og broren var jo akkurat likedan...»

§ 9A-4: Alle som arbeider på skolen, skal følge med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg

Plikt til å gripe inn

- Henger sammen med bestemmelsen i §9A-3 om at skolen skal ha nulltoleranse mot krenking
- I det systematiske arbeidet må rektor sørge for at de ansatte:
 - kjenner til plikten til å gripe inn og grensene for dette
 - har kompetanse til å gripe inn

§ 9A-4: Alle som arbeider på skolen, skal varsle **rektor** dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle.

Plikt til å varsle

- Alle ansatte i skolen skal varsle rektor ved *all* mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø
- Rektor kan delegere oppgaven, men ikke ansvaret

§ 9 A-4: Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka.

Plikt til å undersøke

- En videre undersøkelsesplikt enn før:
 - Tidligere: «utsett for krenkjande ord eller handlingar»
- Undersøkelsesplikten favner videre enn når en ansatt mistenker eller vet at eleven har blitt utsatt for *krenkelser*
 - Avgrenses ikke av **årsaken** til at eleven ikke opplever å ha det trygt og godt

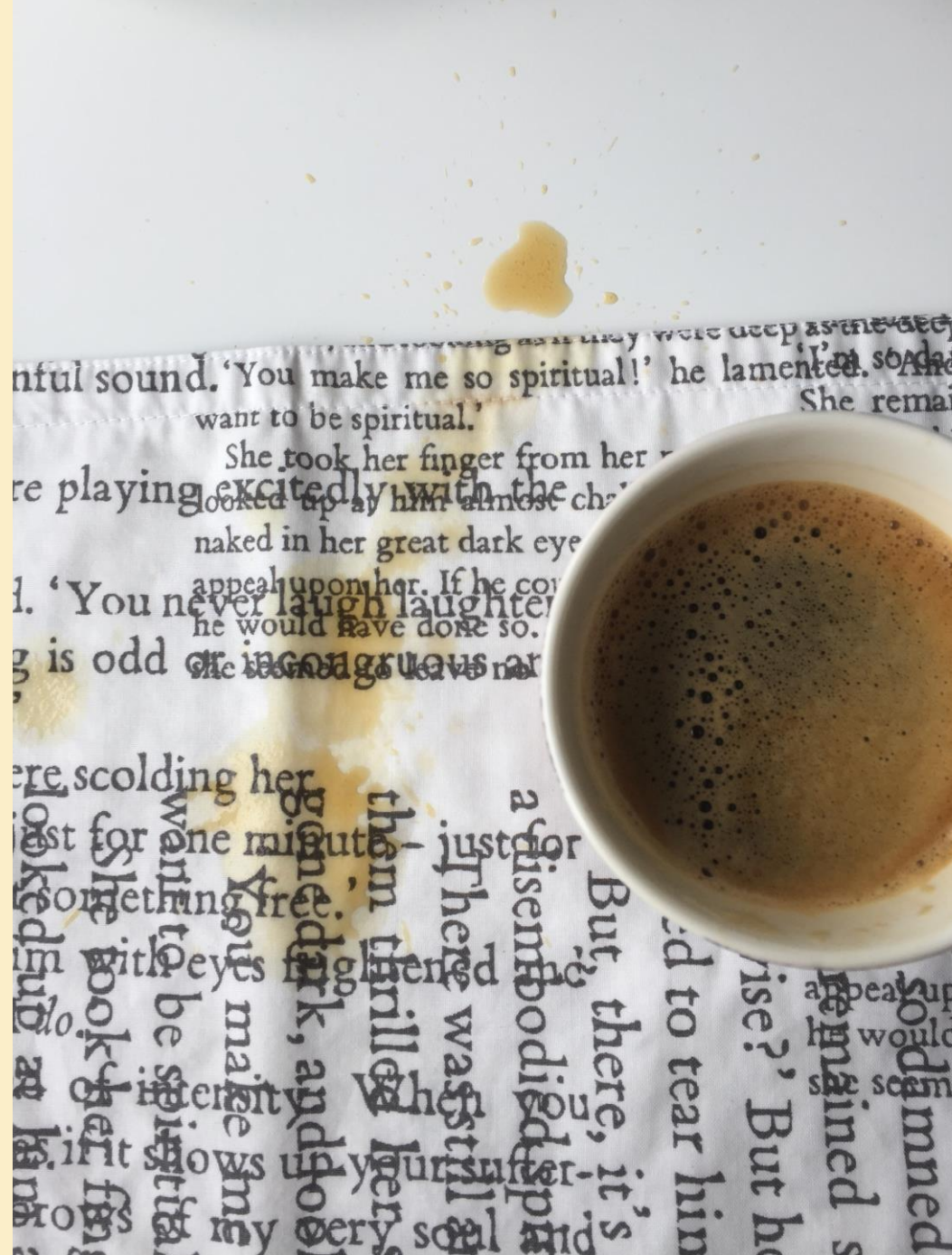
Hva er nødvendige undersøkelser?

- Undersøke hva som ligger bak elevenes opplevelse eller den ansattes mistanke
- Brukes til å vurdere *hvilke tiltak* som skal settes inn
- Analyse av funn → hvilke tiltak vil være egnede og tilstrekkelige?

Plikt til å
undersøke:

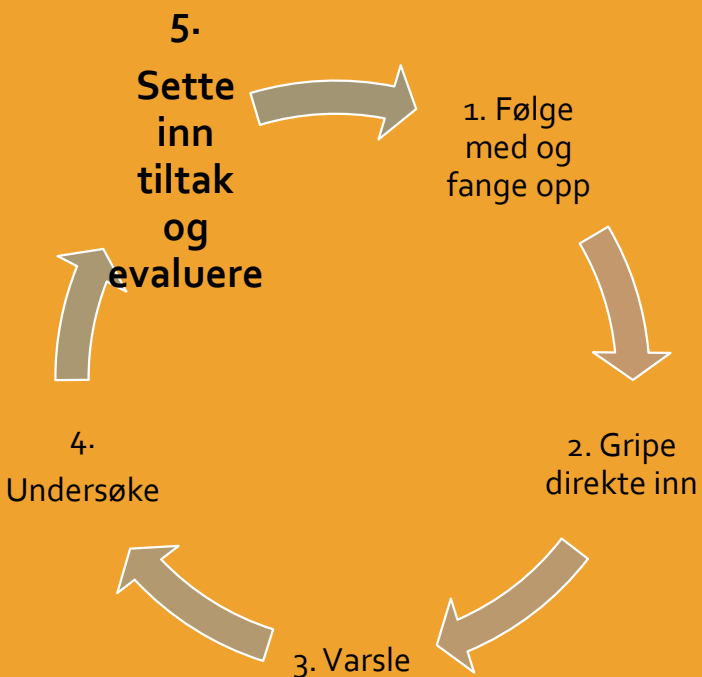
Hvordan gjør vi
det?

§ 9A-4: Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna **tiltak**, sørgje for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei **undersøking viser** at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø.

Plikt til å sette inn tiltak

- Skolen har plikt til å sette inn **egne**de og **tilstrekkelige** tiltak
- Hvilke tiltak skal settes inn?

Fylkesmannen i Finnmark
Finnmárkku fylkkamánni

Lovlige,
egne og
tilstrekkelige
tiltak

- **Hva** vil løse saken?
- **Hvorfor** vil dette løse saken?
- Faglig vurdering:
 - Forskning
 - Erfaring

Tiltak

- Tiltakene kan rettes mot:
 - Den som opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt
 - Den/de som mobber/utestenger etc.
 - Tilskuere
 - Gruppe-/klassemiljøet
 - Skolemiljøet
- Bevissthet rundt bruken av individtiltak og systemtiltak

Varighet

- Må foregå helt til at eleven igjen opplever at skolemiljøet er trygt og godt
- og det finnes egnede tiltak som kan settes inn
 - Konsekvens: skolen må stadig evaluere tiltakene som er satt inn

KUNNSKAP OG KONDIS!

Fylkesmannen i Finnmark
Finnmárkku fylkkamánni

Hva kom først
– høna eller
egget?

- Når spesialundervisninga utløser 9A-saken
og løsninga ligger i godt gjennomført
spesialundervisning

Når spesial- undervisninga innebærer:

- Isolasjon
- Upresis (og ofte ufaglært) hjelp
- Lite målrettet opplæring
- Oppstår ofte 9A-sakene

ENKLERE – RASKERE – TRYGGERE

NULLMOBBING
DU HAR RETT TIL Å HA DET BRA
.NO

FØLGE MED – GRIPE INN – VARSLE – UNDERSØKE
– SETTE INN TILTAK

- <http://laringsmiljosenteret.uis.no/skole/mobbing/filmer-boker-og-verktoy/filmer/>